

F.t.l. vedr. borgerlig straffelov

Bemærkninger til lovforslaget

Borgerlig straffelov af 5. april 1930 fastslog i § 19 som de almindelige hovedregler, at overtrædelser af straffeloven alene straffes, hvis gerningsmanden har handlet forsætligt, mens overtrædelser af anden lovgivning straffes, blot der foreligger uagtsomhed. Altså også selv om denne er simpel.

Med det begrænsede område, særlovgivningens straffebede havde i 1930, var denne tilstand muligvis forsvarlig. I de mellemliggende år har der imidlertid været inflation. Også i strafferegler. Nu er det derfor særdeles betænkeligt uden videre at straffe simpel uagtsomhed. Ofte vil der i virkeligheden være tale om fejl, der alene skyldes, at den pågældende simpelt hen hverken har uddannelse eller evner til 100 procent at leve op til den uoverskuelighed af lovjunglerier, som specialister hver på deres område har fået et folketingsflertal til at hoppe på. Realistisk set er det urimeligt hensynsløst af lovgivningsmagten at opretholde krav om, at simpel uagtsomhed skal straffes. Det spreder frygt og usikkerhed og dermed let handlingslamelse hos erhvervs- og arbejdslivets folk i en situation, hvor overordnede hensyn til landets redning først og fremmest råber på dynamisk handlekraft og utraditionelle initiativer fra hver enkelt borger. I al fald kan de tanker, som ligger bag straffeinstituttet, overhovedet ikke bære, at der ofres ressourcer på gennemførelse af en straffesag og de dermed forbundne menneskelige lidelser i langt, langt det overvejende antal tilfælde, hvor selv anklagemyndigheden (der jo er den, som rejser sagen) ikke mener, at der har været udvist andet eller mere end simpel uagtsomhed.

Skridt til at ændre dette kan naturligvis ske ved, at der gennemføres ændringsforslag til de enkelte særlove, som det for eksempel skete (inden for visse gentagelsestilfælde) på det praktisk vigtige afgiftsområde ved lov nr. 193 af 18. maj 1982 om ændring af told- og forbrugsafgiftslovene. Men denne metode vil være tidrovende, og man vil kunne risikere ikke at få alt med. Derfor foretrakkes den vej, som nærværende forslag anviser, nemlig at det som den almindelige regel fastslås, at simpel uagtsomhed ikke belægges med straf. Naturligvis kan det ikke pure afvises, at der forekommer enkelte undtagelsesområder, hvor der endnu i 1983 foreligger tilstrækkelig stærk uagtsomhed, jfr. for eksempel ændringsforslag nr. 6 i skatte- og afgiftsudvalgets betænkning ad L 229 om afgift af gas (Folketingstidende 1978-79, tillæg B sp. 2207 ff), hvilket ændringsforslag blev forkastet (Folketingstidende 1978-79, forhandlingerne sp. 12445 f).

Videre henvises til ændringsforslag nr. 3 i skatte- og afgiftsudvalgets betænkning ad L 74 om ændring af lov om afgift af øl af 6. november 1981 (Folketingstidende 1981-82 (1. samling) tillæg B sp. 47 ff), hvilket ændringsforslag blev forkastet (Folketingstidende 1981-82 (1. samling), forhandlingerne sp. 2049). Et senere eksempel er ændringsforslag nr. 2 i samme udvalgs betænkning ad L 126 om ændring af told- og forbrugsafgiftslovene af 23. april 1982 (Folketingstidende 1981-82 (2. samling) tillæg B sp. 511 ff), hvilket ændringsforslag blev forkastet den 27. april 1982 (Folketingstidende 1981-82 (2. samling) forhandlingerne sp. 6078).